

Ülkücü Hareketin Doktriner Eğitimi: 12 Eylül 1980 Öncesi Özel Eğitim Notları

**Kenan Eroğlu, Polietika Yayınları, İstanbul, 2021,
ISBN: 978-605-74667-0-9**

İsmail Yıldız ¹

Atıf için:

Yıldız, İ., (2021). Ülkücü hareketin doktriner eğitimi: 12 Eylül 1980 öncesi özel eğitim notları. [K. Eroğlu'nun yazdığı "Ülkücü hareketin doktriner eğitimi: 12 Eylül 1980 öncesi özel eğitim notları" kitabın değerlendirmesi]. *Eğitim ve Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 40-43.

¹Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, E-posta: ismailyildiz68@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9655-7150>

Giriş

Siyasi anlamda Osmanlı topraklarında gayrimüslimlerin ayrılıkçı hareketlerine tepki olarak gelişen Türkçülük, Cumhuriyetin kurulması ile çeşitli değişiklikler yaşayarak günümüze kadar gelmiştir. 1940'lı yılların başında Köy Enstitülerinin kurulması ve bürokraside sosyalistlerin etkin olmaya başlaması Hüseyin Nihal Atsız başta olmak üzere bazı aydınların milliyetçiliği yeniden ele alıp değerlendirmelerine neden olmuştur. Bu yeni milliyetçilik anlayışı 1948 yılında Mareşal Fevzi Çakmak tarafından kurulan Millet Partisi çatısı altında kendisini örgütlü olarak göstermeye başlamıştır. 1953 yılında Millet Partisi'nin kapatılması üzerine bu partinin devamı olarak Ahmet Tahtakılıç'ın Genel Başkanlığında Cumhuriyetçi Millet Partisi kurulmuştur. CMP, 1958 yılında Remzi Oğuz Arık'ın Genel Başkanlığını yaptığı Türkiye Köylü Partisi ile birleşmiş ve yeni partinin adı Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi olmuştur. 1965 yılında Alparslan Türkeş'in Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ne katılmasından sonra partide milliyetçi-Türkçü anlayış belirgin hale gelmiştir. 8 - 9 Şubat 1969 tarihlerinde Adana'da yapılan kongrede Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin adı Milliyetçi Hareket Partisi amblemi de "üç hilal" olara belirlenmiştir.

Alparslan Türkeş'in genel başkanlığında Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye'deki milliyetçi akımlar üzerinde tam bir egemenlik sağlamış ve Türk milliyetçiliği özel bir isimle "ülkücülük" ile anılmaya hareketin adı da "Ülkücü Hareket" olarak bilinmeye başlanmıştır. 12 Eylül 1980 öncesi yaşanan olaylarda etkin rolüyle gündemde olan Ülkücü Hareketin o dönemde gerçekleştirdiği iç eğitim faaliyetleri tartışma konusu olduğu gibi günümüzde de araştırılmaktadır.

2021 yılında Polietika Yayınları (Yüzde İki Yayınevi'nin bir markası) tarafından yayınlanan "Ülkücü Hareketin Doktriner Eğitimi -12 Eylül 1980 Öncesi Özel Eğitim Notları-" kitabının 12 Eylül 1980 öncesi Ülkücü Hareket'in eğitim çalışmaları hakkında yapılan araştırmalara önemli katkılar sunma potansiyeli mevcuttur.

İçerik

Ülkücü Hareketin Doktriner Eğitimi isimli kitap Kenan Eroğlu tarafından kaleme alınmıştır. Kitap hem bir anı kitabı hem de birinci elden kaynak niteliğindedir. Kitap ön söz haricinde 2 Bölümden oluşmaktadır. Ön söz Kenan Eroğlu'nun 12 Eylül 1980 askeri müdahalesinden önce kendisinin Ülkücü Hareketle tanışmasından eğitime alınmalarına kadar geçen süreci anlattığı kısımdır. Bu kısım kitabın anlaşılması için gerekli anlatımları içermektedir. Burada yer alan anlatımda 1950 doğumlu olan Kenan Eroğlu, Yozgat'ta 1969 yılında yetki belgesi alınan ve 1970 yılında faaliyetlerine başlayan Genç Ülkücüler Teşkilatı'nın aktif bir üyesidir (Eroğlu, 2021, 7). Eroğlu, 1980 yılında MHP Genel Merkezi'nde Namık Kemal Zeybek yönetiminde düzenlenecek eğitim programına Yozgat Genç Ülkücüler Teşkilatı'nın eğitimcisi Hakkı Duran'ın talimatıyla Yozgat21 temsilen kendisinin katıldığını belirtmektedir (Eroğlu, 2021, 9). Kenan Eroğlu, 5 Mayıs 1980 tarihinde başlayan ve Türkiye'nin çeşitli illerinden seçilen gençlere uygulanan bu özel eğitim programına toplam 32 gencin alındığını; Muhsin Yazıcıoğlu, Şefkat Çetin, Mustafa Mit, Faik İçmeli, Ömer Ay, İbrahim Kan gibi Ülkücü Hareket içinde çok bilinen kişilerin de eğitimde olduklarını ifade etmiştir. Eroğlu, "Eğitime katılan arkadaşlar çok mütecanis bir topluluk değildi. Her arkadaş fert fert "ülkücü" idi fakat bu Ülkücülük, her bir arkadaşına göre yer yer değişiklik gösteren bir ülkücülüktü. Bu arkadaşların seçilme konusunda ülkücü olmaları dışında ne gibi özellikler dikkate alındı pek bilmiyorduk." (Eroğlu, 2021, 10) diyerek katılan öğrenciler arasındaki farklılıklara dikkat çekmiştir. Bu durum MHP genel merkezi tarafından düzenlenen özel

eğitimin Türkiye'nin farklı yerlerinden gelen gençlerde ortak bir bilgi-birikim düzeyi oluşturmak istediğini göstermektedir.

Eroğlu, 5 Mayıs 1980 tarihinde başlayan ve 24 Mayıs 1980 günü tamamlanan eğitim programında titizlikle not tuttuğunu belirtmiş ve kitabın birinci bölümünden itibaren bu notların orijinal el yazmalarının giriş kısımlarının görüntülerini okurlarıyla paylaşmıştır.

Kitabın birinci bölümünde Eğitim – Seminer, Eğitim Programı, Eğitim Programı, Umumi Değerlendirme, Birliği Sağlamak Gerek, İslamiyet, Ülkücü Dünya Görüşü, Ülkücü İdeoloji – Doktrin, Türk - Rus Mücadeleleri, Kuvvetli Olmak İçin, Hareketimizin Tarihçesi, İnsan Psikolojisi ve Beşerî Münasebetler, İdare, Hitabet, Araştırma Metotları, Konu Değerlendirme, Cezaevleri, Mahkemeler, Şehit Aileleri, Millet, Dünyevi Mantık, İslamiyet, Çeşitli Konular, Türk Fikir Hareketleri Tarihi, Kitle Hareketleri ve Psikolojisi, Propaganda, İnsan Medeniyet Kültür, Hukuk Bilgisi, İktisadi Doktrinler, İktisadi Konular, Jeopolitik, Liderlik, Bizim Fikir Hareketimiz, Umumi Türk Tarihi, İlahiler, Marşlar, Okunması Gereken Kitaplar, başlıkları yer almaktadır. Bu başlıkların her biri bir seminer konusunu ifade etmektedir.

Kenan Eroğlu, her başlık altında seminerin verildiği tarihi, seminerin kim tarafından ve nerede verildiğini yazmıştır. Örneğin “İdare” başlığı altında tutulan notların 11 Mayıs 1980 tarihinde Namık Kemal Zeybek tarafından Ankara’da Ziraatçılar Birliği Kütüphanesi’nde verildiği belirtilmiştir (Eroğlu, 2021, 78). Başka bir örnekte de “İnsan, Medeniyet, Kültür” başlıklı seminerin Agah Oktay Güney tarafından 20 Mayıs 1980 tarihinde MHP Genel Merkez Konferans Salonunda verildiği belirtilmiştir (Eroğlu, 2021, 134). Alparslan Türkeş tarafından verilen seminerlerde de isim yerine “Başbuğ” kelimesi yazılmıştır (Eroğlu, 2021, 111).

Birinci bölümün sonunda Eroğlu, eğitim sırasında bazen ilahi ve marşlar söylediklerini belirtmiştir. Söylenen ilahiler: Sevgi Baht Olmuş, Alma Tenden Canımı, Bülbüller Sazda, Yılmam Ölümünden; söylenen marşlar ise: Dokuz Işık Marşı, Başbuğ Marşı, Şehit Marşı, Çankaya Marşı, Kürşad Marşı, Cihad-ı Ekber Marşı, Kerkük Marşı, Bozkurtlar Marşı, Tekbir ve Cenk Marşı, Eski Ordu Marşı, Tarihi Çevir marşlarıdır. 213-215. Sayfalarında da o dönemde okumaları için kendilerine verilen kitaplar listelenmiştir. Tavsiye edilen kitaplardan bazıları şu şekildedir:

“Liderin Kitapları: Marksizm-Leninizm ve Tenkidi - Mehmet Eröz, Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi - Osman Turan, Siyasi Buhranın Kaynakları -Osman Turan

Kitle Hareketleri: Kitleler Psikolojisi-Gustave La Bon, Kesin İnançlılar-Eric Hoffer, Beyin Yıkama-S. Bronin

Alperenler Gazi Dervişler: Kolonizatör Türk Dervişleri - Ö. Lütfü Barkan, Tekkeler ve Zaviyeler-Mehmet Kara

Tasavvuf: Fütuhul Gayb-Abdülkadir Geylani, El Munkizü Mined Dalal-İmam-ı Gazali, Kimya-yı Saadet- İmam-ı Gazali, Çöle İnen Nur-Necip Fazıl Kısakürek”

Kitabın 2. Bölümü yukarıda belirtilen eğitim programlarıyla ilgili değildir. Bu bölüm yine o dönemde farklı kaynaklardan Ülkücü Harekette görev alan gençlere ulaştırılan ve ısrarla okumaları istenen bazı metinleri içermektedir. Eroğlu, bu bölümü şu şekilde takdim etmiştir: “Not: (Bu bölümde; zaman içerisinde eğitim ve bilgilenme açısından bize ulaştırılan, ısrarla okumamız ve faydalanmamız istenen çeşitli yazı ve makaleleri okuyucunun istifadesine sunuyorum. Teşkilat içerisinde eğitim ve seminere çok önem verdiğim için, çeşitli kaynaklardan oldukça fazla faydalandığımı ifade etmek isterim. Bilgi ve görgülerimin artırılması için

defalarca okuyup gözden geçirdiğim bu yazıları takdim etmekle de önemli bir görevi yaptığıma inanıyorum.)” (Eroğlu, 2021, 216). Bu bölümde “Beşeri Münasebetler, Tasavvuf, Türk Milliyetçiliği, Teşkilat, Komünizm ve Önemli Strateji - Taktik Uygulamaları, Ekonomi, Ekonomi Konuları” başlıkları yer almaktadır. Her bölümde bir kısmı yine Kenan Eroğlu’nun el yazısıyla yazılmış not ve metinler, bir kısmı da daktilo yazısı olan metinler yer almaktadır. Ancak Eroğlu, bu metinlerin kaynakları hakkında bir bilgi vermemektedir. Dönemin genel yapısını, ülkücülerin fikir yapısını doğrudan yansıtan bu metinlerin içerikleri de eğitim notlarına benzemektedir.

Son olarak Kenan Eroğlu, kitabın sonuna ek şeklinde 12 Eylül 1980 öncesi ülkücülere okumaları için birinci bölümde bahsettiği kendilerine okumaları için tavsiye edilen kitapların listelerini yayınlamıştır.

Değerlendirme

Kenan Eroğlu’nun tutuluşlarından 41 yıl sonra yayınladığı notları Türk siyaset, düşünce ve eğitim tarihi açısından dikkate değer bir çalışmadır. Kitabın ön söz ve son söz kısımlarından başka kısımlarında yorum bulunmaması, notların tutuldukları şekilleriyle yayınlanmaları kitabı değerli kılan birinci unsurdur. Çünkü böylelikle 1980 dönemi Ülkücü Hareketin fikri yapısını birinci elden görme ve değerlendirme imkânı artmaktadır. Diğer yandan bir anı-belge çalışması olan kitapta adı geçen isimlerin büyük çoğunluğunun henüz hayatta olması kitabın tetkik edilmesi, kitapta yer alan bilgilerin doğruluğu konusunda gerek görüldüğü takdirde teyit imkânını kolaylaştırmaktadır. Kitabın ülkücü hareket içerisinden seçilmiş 32 gence verilen özel eğitim notlarını içerdiği dikkate alındığında o dönemde Ülkücü Hareketin hem fikri yapısı hem de önem verdiği konuları görmek mümkündür. Bu durum şu an mevcut ülkücü kimliği ile bilinen siyasi ve sivil teşekküllerin yayınlarıyla karşılaştırma yapılabilmesine de imkân sağlamaktadır.

Sonuç olarak Ülkücü Hareketin Doktriner Eğitimi 12 Eylül 1980 Öncesi Özel Eğitim Notları isimli kitap tarihi tanıklık görevini yerine getiren, Türk siyasetindeki önemli bir yeri olan Ülkücü hareketi tanıma ve Ülkücü Hareketteki değişim ve dönüşümü izlemeye imkan sağlayan bir kitap olmuştur.